

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogrske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.50
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (insete)** se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h. za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 67.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 24. marca 1910.

Čekovni račun 48.517.

Leto II.

Slovenci v Gradcu.

Vsled znanih člankov v »Slovenca« in mariborski »Straži«, na katere smo že morali v interesu naših rojakov v Gradcu stvarnim razmeram primerno odgovoriti, se je razvila v graškem časopisju živahna debata o Slovanih oziroma Slovencih v Gradcu. Tako piše n. pr. graški »Tagblatt«: Največjo nevarnost za »najbolj nemško« mesto tvori neprestano naraščanje slovanskega elementa v obrtništvu. Narodnostno premikanje v obrtnih zadrugah se vrši sicer počasi, toda stalno. Javnost zve od tega le v zelo redkih slučajih. Samo tu in tam, če zgine napis s starim nemškim imenom in pride novi s končnico —ič, —vič ali čič, opazijo naši meščani, da se bližajo novi časi. Vstavi se, da si ogledajo novo prikazen, potem pa gredo z glavo majaje dalje. In ti napisi niso vendar ničesar drugega kot zmaga Slovanstva v obrti. Naj nikdo ne misli na pretiravanje! V mizarski zadrugi se je že stavil predlog, naj se vodijo zapisniki slovenski in nemški. In značilno je, da je stavil ta predlog Nemec (na nekem občnem zboru zato, ker niso vsi udeleženci razumeli dobro nemški. Predlog je pa propadel in so drugi Nemci strašno sramotili predlagatelja. Op. uredn.). Enake razmere vladajo pri ključavničarjih, brivcih in krojačih. Posebno med pomočniki in učenci je število Slovencev naravnost strašno. Dimnikarski pomočniki so skoraj izključno Slovenci ali Slovani. Kako je z učenci, se vidi najbolje iz letnih poročil obrtnih nadaljevalnih šol. Število nemških učencev ne stoji v nobenem razmerju s slovenskimi. — List izvaja v sledečem, da je krivo teh razmer v prvi vrsti to, ker se Nemci nočejo več posvečati obrtništvu — in kliče »Südmark« na pomoč v obrambo ogroženega »najbolj nemškega« mesta. Človek se pri tem klicu na pomoč ne more ubraniti rahlega smeha. Ali ne doni v njem želja, da bi tudi Gradčani kaj profitirali od svot, katere naberejo ljubí zaslepljeni nemški narodnjaki in bi ne tekli vsi »Südmarkini« tisoči v žepe spodnještajerskim in koroškim renegatom — o katerih, hm, o katerih se ne ve, ali še ne začutijo nazadnje, ko se z nemškimi denarji obogatijo, slovenske krvi v sebi?

O graških Slovencih in o njihovem narodnem prebujanju se je menda pri nas že toliko pisalo kakor o koroških; storilo pa se ni bogve kaj resnega ne tu ne tam. V Gradcu imamo sedaj troje društev, ki so namenjena zabavi, izobrazbi in podpori delavskih slojev: so to železničarji, razni slugi, nekaj subalternih uradnikov, trgovskih in obrtnih pomočnikov. Živahno delo teh društev je na zunaj zelo otež-

kočeno, ker dobe sedaj sila težko kakšen lokal za prireditve. Nemški vohuni jih zasledujejo naravnost z risnimi očmi. Vsled tega trpe tudi akademična društva in pa sokolska. V Gradcu nimajo Slovenci sedaj prvega, kar je za oživiljenje narodnega in družabnega življenja potrebno: to je Narodni dom. Čuli smo že o neki zbirki v Gradcu za zgradbo Narodnega doma. Z zbirkami smo že v domovini obloženi do vratu in je na ta način težko upati na uspeh. Slišati je bilo pred nekaj tedni o nakupu neke hiše potom Živnostenske banke. Pozneje se je govorilo, da je to nameravala storiti Ljubljanska kreditna banka. In to bi bilo tudi edino pametno, ako bi jedna izmed imenovanih bank ali pa velikih naših posojilnic kupila na primernem mestu gostilno, katera bi se dala porabiti tudi za druge namene. Vrh tega je v Gradcu krvavo potreben denaren zavod ki bi bil slovenski. Dobra slovanska banka bi imela lepo polje za blagodejno delovanje!

Marsikdo izmed onih ljudi, ki poznajo Gradec in »slovanstvo« naših tam naseljenih obrtnikov, bi bil vesel, ako bi bili nemški strahovi le napol upravičeni! Tako pa opazujemo z žalostjo, da nam zginjajo najboljši fantje v Gradec, izučijo v izborne obrtnike in ostanejo potem tam; domu se vrača žali-bože velikokrat le slab materijal, ki ni zmožen konkurence z domačini nemškutarji. V tem obstoji velik del mizerije z našim narodnim obrtništvom. Isto pesem bi lahko ponavljali glede trgovstva. Naše šole danes niso narodne, ne vcepljajo deci živega čuta, da so Slovenci; tudi v večini kmečkih naših domov ni nič boljše — in tako gre 14 leten slovenski dečko v Gradec narodno popolnoma nezaveden in nevzgojen. Tam zaleze v kako nemško ali socijalistično družbo in kmalu ne prčka razun ominoznih končnic —ič, —čič in —vič ničesar drugega, da je Slovenec. In trdimo mirne duše, da nam socijalisti v Gradcu več ljudi ponemčijo ko Nemci sami!

Kako bi se dalo temu odpomoči? Ali s tem, da si bomo lovili fante, pomočnike in mojstre ali v napredno ali klerikalno ali v slogaško zabavno društvo v Gradcu? O hibah in nedostatkih teh društev nočem razpravljati — gotovo je, da se bode dal pridobiti le majhen del. Ne pravimo, da bi se ne vabilo teh ljudi v slovenska društva: obratno, rešimo, kar se največ rešiti da! In storilo bi se lahko precej, saj je mnogo narodno zavednih Slovencev, zlasti mladih, v Gradcu. Pa obrtniškega vprašanja se bomo morali drugače lotiti. Ne povem s tem ničesar novega, je tudi že zdavnej popašen travnik resnica, da moramo organizirati naše obrtnišstvo naprej doma. A

koliko je pri nas ljudi, ki bi se lotili tega dela? Koliko slednjič takih, ki bi organizirali izučevanje in vzgojo našega obrtništva kakor so si jo Srbi na Hrvaškem? Saj nam ne požira mladih ljudi samo Gradec, požira nam jih tudi Dunaj, požirajo vsa spodnještajerska mesta in trgi. In ta nevarnost, ta tihi germanizacijski proces tisočev naših najboljših sinov je nevarnejši kot zguba kake hribovske občine ob meji A mi gledamo vedno tje, kjer kriče Nemci, glavne stvari doma pa prezremo. S tega širokega stališča se bode treba stvari lotiti — in jaz mirno trdim, da žrtvujemo raje kako šolo in vrzimo se na ta predmet! V Gradcu danes de facto ni nobene nevarnosti za Nemce in se razvijajo razmere le Nemcem v prid: nevarnost in pa razvoj razmer nam v prid moramo še-le ustvariti. S praznimi navduševalnimi frazami nič ne opravimo, tudi ne z bombastičnimi grožnjami, kakor so si jih privoščili klerikalni listi; s tem se našim rojakom v Gradcu in naši splošni slovenski stvari v Gradcu samo škoduje. Tak način reklame za — klerikalna zakonita društva je nedopusten in najostreje obsodbe vreden. Ako že hočejo klerikalci resno delati — evo, dela, treznega, koristnega in plodonosnega je dovolj!

J. L.

Politična kronika.

ZVEZA JUŽNIH SLOVANOV IN VSEUČILSKO VPRAŠANJE.

»Slovenski Narod« poroča na uvodnem mestu, da »Zveza južnih Slovanov ni izdala o svoji seji dne 18. marca, v kateri se je razpravljalo vprašanje italijanske in slovenske pravne fakultete, nobene oficijelne izjave. Toliko pa je gotovo, da Z. j. S. ni pustila pasti junktima med italijansko slovensko pravno fakulteto; drugačne trditve nemških dunajskih listov, po katerih smo posneli mi in pa »Slovenec« svoje tozadevno poročilo, so tedaj popolnoma neresnične. »Slovenski Narod« sodi, da hočejo klerikalci uprav sedaj, ko je vprašanje italij. pravne fakultete blizu odločitve, s trte zviti prepir, da se sami lahko umaknejo iz boja za slov. pravno fakulteto, za katero jim ni. — Z ozirom na dosedanje postopanje klerikalcev v vseučiliškem vprašanju sodimo tudi mi, da ima »Slovenski Narod« prav. Toda klerikalci ne smejo pozabiti, da imajo na Dunaju dvetretjinsko večino parlament. zastopstva Slovencev v svojih rokah in da leži glavna odgovornost za eventuelni neuspeh na njihovih ramah. Večina ne daje samo moči, tem-

LISTEK.

Dan na deželi.

Češki spisal I. S. Machar. — Poslovenil T. L.

Čudna in tesna bojazen se vselej polasti človeka, kadar se bliža po daljšem času krajem, na katerega ga vežejo najkrasnejši spomini njegovega življenja...

Vlak beži hitro, ali človek ga vendar prehiti z mislimi in očesom; znane ceste, znana drevesa lete mimo; tuintam stoji na polju, na cesti znan človek, spozna nas in nas zaupno pozdravlja — vlak hiti, drvi po različnih tirih, spuščena para zasika in se vzdiga okoli oken — na domačem kolodvoru smo... Izstopimo. Na peronu gruča znanih ljudi.

»Klanjam se, gosp. svetnik!« pozdravljam debellega mestnega svetnika, ki si otira potno čelo z modrim robcem. »Čakate?«

»Ah, klanjam se, čakam brata, ali kakor vidim, ni prišel; kakšna vročina je, človek leti s polja kakor blazen — a zastoj — no, in kako se imate vi? Kaj delate? Kaj dela Praga? Brat mi je pisal včeraj, da pride, a ni prišel«, odpira mi gospod svetnik svojo dušo, »pojdlite, greva skupaj, jaz grem na polje.«

Odideva. Gospod svetnik si neprenehoma pihlja s pahljačo.

»Tu-le sem čital, kar ste pisali v feuilletonu«, začena novi pogovor, »veste, ugajalo mi je, vsa čast, ali konec je slab, vi ne poveste, ali sta se vzela ta dva ali ne, to človek hoče vedeti. Ko bi vam mogel svetovati, bi vam rekel: Pustite ju umreti. A veste, kako lepo smtr. Tako-le, da bi se vlegla oba po noči v tunel čez tir. Pride vlak, zmečka ju — to bi bilo nekaj. Ali jaz bi vam dal misel. To bi bilo mehanja v mestu!«

»Prosim, gospod svetnik,« pravim.

»Poznate tega Havranka s Kostelca? Tega starega goljufa? Nekako trideset let je od tega...« in

gospod svetnik pripoveduje, kako je ta goljuf, Havranek s Kostelca, hodil sem k nam v mesto za nekim dekletom, kako je gospod svetnik, tedaj mladenič poln podjetnosti, zbobnal skupaj tovariše, kako so Havranka napadli in pretepli... in gospod svetnik se smeje, da se razlega po celem trgu — »no, to je vendar burka, ne? Ali napišite to tako, kakor sem vam jaz to povedal«, konča.

»Napišem, gospod svetnik, napišem,« pritrjujem, »to bode burka«, in se silim k smehu.

»Tako, torej jaz pojdem na to stran,« kaže gospod svetnik na desno.

»In jaz tu«, se obračam na levo.

»Zbogom!«

»Klanjam se!«

To dobro ljudstvo na deželi. O, tu more profitirati pisatelj jako mnogo...

Proti meni gre mlada dama v sivi obleki, bellem slamniku z doli upognjenimi krajci. V roki košek. Gospodična Ana! Častilka pesniške umetnosti, črnih oči in vojaške uniforme!

»Klanjam se gospodična! Kam?«

»Ah, vi ste tukaj? Ste prišli sedaj? Grem po meso, spremite me.«

Obrnem se takoj in grem z njo.

»Napravili ste mi veliko radost, brala sem knjigo vaših pesmic.«

»Imam usmiljenje z vami, gospodična!«

»Ugajale so mi vse, zlasti one otožne. Morali bi bili dati tje tudi one verze, ki ste mi jih napisali pred petimi leti v spominsko knjigo,« je pravila gospodična Ana, in njene modre oči so zrle name očitaajoče.

»Ni pripustila tega ureditev knjige«, se izgovarjam. (Bog ve, odkod sem pred petimi leti one verze prepisal.)

»Vi pišete tam o nekaterih svojih ljubicah, morali bi dati vse tje. Glejte, Roziko, Karlo, Faniko —«

»Dosti, gospodična, dosti. Obožujem vaš spomin. Pozabil sem že.«

»To mora biti prijetno, če čita kako dekle v

knjigi verze, ki so pisani nanjo. A o meni niste pisali ničesar. Sicer, kako morem to zahtevati — imeli ste krasnejše predmete,« meni gospodična Ana očitaajoče.

»Gospodična, za vašo krasoto bi bila ena pesem premalo, napišem jih celo knjigo, prisegam!«

»Ah, pojdlite!« zardi gospodična Ana.

»Na mojo čast,« zatrjujem.

»Nekaj drugega mi naredite. Glejte, prišla je moja sestričina. Bode vam gotovo dopadala. Ima zelo krasne oči in čita radi pesmi. Nad vašimi pesmi mi je jokala. Obljubila sem ji, da vas ji predstavim — in napišite ji nekaj v spominsko knjigo, kaj ne? Pa nekaj otožnega, ona ljubi žalostne pesmi,« pravi gospodična Ana proseče.

»Pri mesarju smo. Upam, da vas vidimo popoldne.«

»Velika čast mi bode.«

»Torej na svidenje!«

»Klanjam se, gospodična!«

Koprneč, pomenljiv pogled modrih oči in gospodična Ana je zginila v prodajalno. Dobra duša meni, da bi moral češki narod za štiriinšestdeset krajcarjev iz moje knjige zvedeti vse, kar sem pisal kedaj v kako spominsko knjigo, moral zvedeti tudi o Roziki, Karli in Faniki... dobra duša, ta Ana, in rodoljubna. Želela bi češkemu narodu lepih stvari...

Korakam proti domu. Grem po trgu, kjer čitam takorekoč iz vsakega kamena kak spomin iz svoje preteklosti. Davni pojavi, minuli govori, pozabljeni čuti mi prihajajo na pamet. Človeku je tako elegično.

»Aaaa, klanjam se, kakor bi vas klicali!« zgrabi nekdo mojo roko in jo stresa. Mladi navdušeni učitelj, duša vseh plesov, koncertov, izletov in bogve še česa.

»Kakor da bi vas klicali, ravno danes smo vam hoteli pisati,« govori hitro in z nekako zaupljivim tonom, menda navada iz šolske sobe, razven tega je to edini človek v mestu, ki izgovarja pri krajanju infinitiva vedno jasno po moravskem načinu »t« (ti),

več tudi dolžnosti; naravno, da diše prve našim klerikalcem bolj ko slednje.

CRNA GORA — KRALJEVSTVO.

Naši bralci se še spominjajo vesti, ki so krožile lani po evropskem časopisju, da postane Črna gora kraljevstvo. Te vesti so bile pozneje iz Cetinja demitirane. »Moniteur Oriental« v Carigradu poroča: Visoki porti se je zaupno naznanilo, da se bode dal knez Nikola dne 13. avg., 50. letnici nastopa vlade, oklicati za kralja. Dvori v Rimu, Londonu in Petrogradu, s katerimi je knez vsled raznih ženin in močitev svojih otrok v rodbinskih zvezah, so že o tem načrtu poučeni in bi mu ne nasprotovali. Visoko porto hoče knez prepričati, da nikakor ne namerava razširiti svojega bodočega kraljevstva na stroške Turčije; želi pa, da se ga sprejme v Carigradu s kraljevskimi častmi, ako pride tje za srbskim in bugarskim kraljem. Visoka porta bode ustregla željam črnogorskega kneza.

KAZENSKO ZASLEDOVANJE JUSTHOVCEV.

Pravniški krogi v Budimpešti se ukvarjajo sedaj z interesantnim vprašanjem, ali bode mogoče justhovce zaradi nastopov in državni zbornici kazensko zasledovati ali ne. Znani nastopi so se dogodili v parlamentu sicer po prečitaniu kraljevega reskripta, s katerim se je državni zbor odgodil — toda pred faktičnim razpustom, kateri je bil proglašen s prestolnim govorom še-le 22. marca. More se tedaj premišljovati, ali je še razburjene justhovce štivila imuniteta ali ne? Enakega slučaja še ni bilo na Ogerskem in treba bode najbrž razsodbe kraljevske kurije, kako se bode v tem slučaju postopalo. — Bivši poslanec Julij Markos, o katerem se poroča, da ga bodo zaprli, ima še odsedeti 4 mesečno ječo, katero je dobil vsled obrekovanja. Toda bivši pravosodni minister Wekerle mu je dovolil 6 mesečno odgodeženje kazni. — Državno pravdnistvo zasleduje izrednike zaradi nasilnosti proti oblastim v dveh slučajih in ravno tako zaradi telesne poškodbe. — Policija zaslišuje naprej priče dogodkov v zbornici. Danes bodo zaslišani obdolženi poslanci. — V Justhovi stranki poka naprej; izstopil je zopet segedinski polanec dr. Becsagy. Proti vodstvu vlada v stranki velika nevolja. V seji se je izreklo obžalovanje nad dogodki v zbornici; to je naperjeno proti Justhu. — Bivši pravosodni minister Polonyi, tip ogerskega političnega »poštenjaka«, ne bode zaradi »korupcije« med volilstvom proti Khuenu kandidiral. Polonyevo ogorčenje zaradi korupcije — kdo se ne smeje?

MINISTERSKA KRIZA V ITALIJI.

katera je izbruhnila v ponedeljek, je bila pravzaprav že gotova precej v početku razprave o plovitbeni predlogi dne 14. marca. Sonnino je moral po Giolittiju prevzeti neprijetno dedščino plovitbenega zakona. Dasi ravno je mornariški minister Bettolo stari Schanzerjev načrt temeljito predelal, se vendar ni posrečilo spreobrniti starih sovražnikov te predloge. Ti pogrešajo namreč v načrtu sredstev za močno protikonkurenco Trstu in avstrijski pomorski plovitbi sploh. Giolitti, prejšnji ministerski predsednik, je odvezal svoje prijatelje od te obljube, da ničesar ne začnejo proti sedanjim vladim. In tako se je vzdignil bivši minister Schanzer v seji dne 17. marca in dokazoval, da je bil njegov načrt o podpori trgovske mornarice boljši ko Bettolov. Po govoru mu je zbornica napravila velike ovacije. Ker je med tem časom umrl Bettolov brat, se je kriza nekoliko zavlekla. In tako je bil branil Bettolo še le v nedeljo popoldne. Izjavil je, da je najbolje opustiti domače

prepire in se postaviti vbran »predrzi premoči« v inozemstvu (t. j. proti »zaveznici« Avstriji). On je hotel doseči močen organizem, ki bi ojačil italij. trgovarico za gospodovanje v lastnih in tujih morjih. Pel je slavo hrabri italij. vojni mornarici in njenim častnikom. Dosegel je sicer velik uspeh, ali pred porazom ga to ne bi rešilo. Ker je bila debata prekinjena, se je imelo glasovati še le v ponedeljek. Vlada pa ni čakala glasovanja, temveč je poprej podala demisijo. In tako je ostal Sonnino tudi vdrugič samo 100 dni ministerski predsednik. — Zabavno je, da je došel baš te dni, ob času krize nemški kancelar Bethmann v Rim na obisk k — padli vladi. Uradno se sicer pravi, da je došel le na obisk k kralju in da je vsejedno, kdo sedi v consulti, ker ostane italij. zunanja politika ena in ista, pa v resnici je stvar drugačna. Ker Giolitti najbrž ne prevzame vlade, pridejo radikali na krmi in prično se zopet glasovite »ekstra ture«. Očka Bethmann je imel na Dunaju smolo, sedaj v Rimu. — Posebne diplomatične lampe z njim res ni pridobil Viljem za Nemčijo.

Drobne politične novice.

v Nemiri v Tesaliji, o katerih smo te dni poročali kratko med brzojavkami, so izbruhnili vsled tega, ker so kmetje najemniki stivali svoje tlačitelje in izmozgovalce, veleposestnike. V Tesaliji namreč ni enako kakor v Rumuniji skoro nič samostojnih kmetov, temveč sami najemniki in veleposestniki.

Za mandat grofa Kolowrata na nemškem Češkem se bodo poleg nemških agrarcev potegovali tudi kršč. socialci, ki so dobili pri zadnjih volitvah veliko število glasov.

Slovaški duhovnik p. Hlinka, katerega so nedavno tega izpustili iz segedinskega zapora, je zopet v Ružomberku, kjer opravlja svojo duhovniško službo. Dasi se je vrnil tajno, so vendar Slovaki hitro zvedeli o njegovi vrnitvi in cerkev je vedno polna, kadar bere on mašo.

Boj za volilno reformo na Pruskem se nadaljuje navzlic prazničnemu razpoloženju vsled bližine velikonočnih praznikov. V nedeljo in ponedeljek se je vršila zopet v Berlinu in na deželi cela vrsta socijalističnih in liberalnih shodov, na kateri se je zahtevala splošna in enaka volilna pravica za pruski deželni zbor. Navzlic policiji in bajonetom traja boj za politične pravice najširših narodnih slojev na Pruskem naprej in bode tudi vodil do zmage.

Oddsek za socijalno zavarovanje je sklican od 31. marca naprej vsak dan k seji, da dovrši čimprej svoje delo.

Dnevna kronika.

o Umetnost v kaznilnici. Ravnatelj neke kaznilnice v Pensilvaniji je uredil veliko celico za atelje umetniških kaznjencev, ki uživajo njegovo gostoljubnost. Obeta si, da bodo ti zaprti umetniki sčasoma toliko naslikali in narisali, da bo v kaznilnici nastala prava umetniška galerija, ki bo razvedrovala drage kaznjence in jim kratila čas, da ne bodo obupavali.

letine in vedno novi davki in zopet davki — a vse pogoltne armada! Oh ta Bismark, Bismark! Pa podžiga vse to, da bi sam imel korist. On je zli duh cele Evrope. In kaj se govori o tem mlademu nemškemu cesarju? Kaj se govori o sestanku z ruskim potentatom? Kaj o Franciji? Tam tudi nekako poka ... Jaz mislim, da nastane velika vojska v kateri se zmelje cela Evropa, ne? Kaj mislite?

»Meni se mudi, dedek, nimam časa, grem s kolodvora, saj se še pogovoriva ...«

Dobri, priprosti starček, Meni, da je človek dovršen diplomat, če piše v časopis ... No, ali vsaj ne želi, da bi mu pisal v spominsko knjigo, neče rodoljubnih pesni, ne pogreša ničesar v moji knjigi, zato ga imam rad ...

Zavijem v ulico k domu. Na oglu zidajo hišo. Zidarji imajo danes »slavljek«. Gori na ogel postavljajo šopek z rožmarina in pisanih cvetic. Gledam. V tem pristopi k meni mojster.

»Mladi gospod, odpustite, ali nebo vas je poslalo sem. Ravno kako bi nam hotelo pomagati v zadregi.«

»Kaj želite?«

»Tje gori moramo še obesiti še tablo z kakimi verzi — a ne vemo, kaj bi napisali. Vi se zastopite na verze, saj tako pravi vsakdo, naredite nam kaj, prosim vas. Pomorite nam iz stiske.«

Naslonil sem se na zid, potegnil iz žepa kos papirja in svinčnik in napisal po dani mi intenciji nasledne verze k proslavi stavitelja in lastnika hiše:

Hiša je dovršena — slavnostno okinčana,

Crčku ki je stavil jo — kličemo vsi živijo,

In gospodu Košiku — njenemu posestniku,

Vsi želimo hiš še pet — nas pa naj povabi v klet

Zidar je gledal vame v svetem zamaknenju ... Velikanska radost, silno zahvaljenje, odkritosrčno stiskanje roke, in šel sem dalje ... z resignacijo in mislijo, da človek svoji usodi ne uide.

»Gospod! Klanjam se! Hej!« zaslišim naglo na levi. Ozrem se. Gospod Čížek, krojaški mojster, stoji na vratih svoje trgovine in mi miga živahno.

o Policijski red za zračni promet je sedaj popolnoma izdelal odbor francoskega aerokluba in ga predal ministru javnih del. Glavne določitve so: Aeroplan se mora ogniti zrakoplovu. Dve zračni ladji se ogneta druga drugi na desno, kakor vozila na zemlji. Zračna ladja, ki zapazi drugo ob desnici v enaki višini, se mora za 50 metrov dvigniti. Vsaka ladja, ki hoče drugo prehiteti, mora to najprej z žvižgom opozoriti, potem pa 50 m na desno in višje leteti. Letanje prek mest je prepovedano in kapitani morajo mimo mest, ako nimajo posebnega dovoljenja od županov. Na vidnem mestu mora nositi ladja številko ter ime in stanovanje posestnika. — Za aeroplane mora imeti voditelj sposobnost kakor jo ima šofer. — Vsako poslopje, ki je petdeset metrov široko, mora našgati v mraku svetlo luč, da se lahko vidi. Kolodvori morajo nositi velike svetle napise. da aeronavti lahko spoznajo, koder plovejo.

o Rotschildi in papeži. Museo del Risorgimento je dobil zadnji čas lastnoročno pismo papeža Pija IX. nekemu italjanskemu prelatu v Parizu. Papež piše med drugim: ... Naj ne skopari preveč, kajti tudi tokrat ne bo nič izgubil. Rotschild naj pomisli, da je s sveto stolico vedno dobro barantal ... Nadalje pripominja papež, da se Petrova ladja vkljub viharjem ne bo pogreznila. A tudi že Gregor XVI. je tržil z Rotschildom, ki mu je računil 75 odstotkov obresti. Te obresti je papež opravičil s tem, da Rotschild kot žid ne vrne na večnost cerkve in da zato začasno računa nekoliko več obresti ko verni kristjani. Pa kak redič »pro excelsia et pontifico« bi Rotschild vendar lahko dobil?!

o Pravda proti Tarnowski še vedno teče. Predsednik je odredil ob Veliki noči dvodnevni odmor, vsled česar so porotniki zelo nevoljni, ker so upali, da bodo lahko dalje časa praznovali. — Zaslišanje obtožencev je končano in sedaj pridejo na vrsto priče. Med drugimi je bil zaslišan vladni svetnik Stukart iz Dunaja, ki je izjavil, da je pri prvih zaslišanjih Prilukov nekako priznal, da zadene vsa odgovornost za zločin Tarnowsko. Dočim je tolmač prevajal Stukartove besede na italjanski jezik, je Tarnowska začela vse popravljati, češ, da ni dobesečno prevedel. Priča je tudi potrdil, da je bil Naumov po njegovem mnenju slepo sredstvo Prilukova in Tarnowske. Stukart je govoril potem dalje časa o vtisih, kar je prevlel tolmač samo z nekaj besedami. Ker s tem ni zadovoljen ne zagovornik Carotti ne predsednik, odstavijo tolmača in ga zamenijo z drugim. Tolmača so iskali celo uro, a ga niso mogli najti, vsled česar so preložili obravnavo na drugi dan.

o Na južni tečaj! V društvu za zemljepisje v Berlinu je govoril znani raziskovalec Tibeta, nadporočnik Filchner, kako bi se dalo priti na južni tečaj. On si misli, da bi ne bilo težko tja prodreti od dveh strani, namreč od Wedellovega in Rossovega zatona. Zato bi rabile dve ekspediciji dva milijona, ki bi se baje dala hitro dobiti. Nekaterim članom se je načrt zdel izvedljiv.

o Pomor med romarji. Po poročilih iz Džidde, ki prihajajo od romarjev in dveh zdravnikov, indskega in egiptovskega, je umrlo baje 5000 do 6000 romarjev, ki so bili namenjeni ali v Mekko ali pa nazaj domu. — V teku treh mesecev je v Džiddi sami pomrlo 4000 potnikov; najbolj divjajo črne koze, ki se polagoma širijo, ker je turška zdravstvena komisija popolnoma nezmožna.

Grem k njemu.

»Dober dan mojster, kaj je?«

»Že davno sem želel govoriti z vami,« in skrivnostno mahajoč pritajuje mojster svoj glas, »imam nekaj za vas.«

»A«, se čudim, »vi? Hlače nove mode, sukno?«

»To ne, nekaj družega. Lahko zaslužite s tem denar. Čital sem v časopisu vašo historijo o nekem lopovu in takoj mi je prišlo na misel: Ti veš tudi o enem, povej mu in to napiše —«

»Oh, mojster,« sežem mu v besedo, »hudobnežev je na svetu zelo veliko. Veste, kaj pravi Hamlet? Ni človeka na celem Danskem, ki bi bil kaj vreden.«

»Kaj na Danskem,« in dobri mojster se je že pripravljal k govoru, tako da sem videl, da zopet ne uidev svoji usodi, »tu, tu v mestu, v tej ulici! Le napišite! Stari Kolanda«, in še bolj je pritažil glas in mi pripovedoval o starem Kolandi, ki baje krade, trpinči ženo in otroke, skopari in katerega mora baje vrag vzeti živega ...

Bil sem srečen, ko sem ušel toku besedij mojstra Čížka, ki mi je hotel na vsak način pripomoči k denarju ...

Prišel sem domov. Mati je sedela pri mizi in brala. Pozdravila me je pristrčno.

»Že sem mislila, da ne prideš. Vlak je prišel že pred dvema urama.«

»Zamudil sem se med potjo. A kaj čitate, mamica?«

Podala mi je knjigo. Marlittovo: »Drugo so-progo.«

»Vidiš, dečko,« meni mati, »ti pišeš različne stvari, ali želela bi, da bi ti kaj tacega napisal. To je povest! ... Ali »Zlatolasko«; to sem prečitala. Želela bi to, dete ...«

Ta moja mamica! Ničesar družega ji ni manjkalo k popolni sreči, kakor samo, da bi bilo njeno dete autor romana, Druga soproga in »Zlatolasko!«

»morem vam tedaj vse povedati ustno, dovolite mi trenutek časa. Hočemo sedaj napraviti narodno slavnost v prospeh našega ubogega mesta. Veste, imamo tu toliko revežev, kanalizacija je bedna, božično drevo za šolsko mladino in druge in druge stvari. Nočem vas zadrževati s podrobnim naštevanjem. K ti narodni slavnosti nameravamo izdati spominski list — in tu se zanašamo v prvi vrsti na vas, častiti gospod. Upamo na prispevek z vašega priznanega peresa; blagovolite nam dati nekaj vzbujajočega, rodoljubnega. Imam sam krasno misel, katera bi bila izpeljana po vašem okusu, resnično biser med rodoljubnimi pesmimi. Napis bi se glasil: Vstajenje. Ormenje kanonov in pušek na Beli gori je pogrebno zvonjenje, naš narod živ položen v grob — in dobri mož mi opisuje dalje, kako se osvesti v grobu, odri-ne kamen in vstane kakor Kristus po tridnevnem smrtnem spanju, eden dan da pomeni sto let, da plapolata belo-rudeči prapor v njegovi roki — in konča: »Dobra snov, ne?«

»Resnično, obljubljam.«

Pokloni, tresenje rok, in duh plesov, koncertov, izletov, narodnih slavnosti v prospeh vsega uboštva, bedne kanalizacije in božičnega drevesa odleti, prepričan, da mi je dal kos mramorja, iz katerega izteštem s priznana roko okrasek celi ti narodni slavnosti in steber za hram svoje slave. Čakati je človeška usoda — čakajte, človeče ...

Vorlov dedek! Stari dobri kmet z očmi, modrimi kakor plavica in zamazano gipsovko. Ne zanima se za nič drugega, kakor za politiko. En časopis kupuje sam, dva si vrhutega vsak dan izposodi.

»Dober dan, dedek,« podajam mu roko.

»Bog daj, mladi gospod. Iz Prage? Na nekoliko dni k mamici? Oni dan sem govoril z njo in sem ji dejal, da more imeti nad vami veselje. In to je resnica. Kaj je novega v Pragi? Vi pišete v časopise in se poznate s temi gospodi — kaj se tam tako govori? Poči letos? Pojdemo mi na Rusa ali Rus na nas? Tega se ne more več prenesti. Nobene dobre

Štajerske novice.

a Graški občinski odbor je sklenil v večerajšnji seji ustanoviti „odsek za varovanje nemškega narodnega značaja mesta Gradca“. Odsek se bode gotovo baval z vsako malenkostjo, če bode le naperjena proti Slovencem. Treba bode energičnih korakov tudi z naše strani. Opozorjamo na današnji uvodnik.

a Telefonska zveza s Ptujem in Ormožem. V Mariboru se je pred kratkim vršilo zborovanje interesentov za telefonsko zvezo z Ogrsko preko Ormoža in Ptuja. O stvari je predaval poštni svetnik dr. Müller iz Gradca. Sklenilo se je stopiti z mestnimi zastopi v Ptuj in Ormožu ter s poštanim erarjem glede telefonske zveze v dotiko. Za stvar se zanima tudi mariborski trgovski gremij. Bilo bi zelo želeli, da bi akcija imela poveljen uspeh.

a Nekaj o shodih. Včerajšnja „Straža“ piše med drugim v uvodniku sledeče: „K(mečka) Z(veza) mora skrbeti za to, da priredi v zadnji gorski vasi politična zborovanja. Politična samozavest se silno okrepi, ako pristaš osebno spozna svoje poslance in voditelje. Glavni naš princip v tem oziru mora vedno biti, da se vršijo shodi nepretrgoma, ne samo ob gotovih prilikah, ali celo mogoče celo samo pred volitvami.“ Te stavke priporočamo tudi našim somišljenikom v prevdarek in ravnanje.

v Dvoboj dr. Ambrožič — dr. Bayer. Pred kratkim je zaplenilo celjsko drž. pravdnistvo „vahtarico“, ker je poročala le predebele neresnice o septemberskih izgrelih l. 1908 in je napadala na znani svoj način tudi celjsko drž. pravdnistvo. — Številko kasneje je morala priobčiti uradni popravek glede Juvana. To so kajpada za Ambrožiča neprijetne stvari in zato je napadel sedaj pod tvrdo „več celjskih trgovcev“ dr. Bayerja s sledečimi naravnost uničevalnimi vprašanji: 1. Na temelju kakšnih zakonskih določb ste se čutili poklicanega priobčiti v „D. W.“ z dne 18. marca popravek? (Pomislite, verni Celjani, kakšna nersramnost je uradni popravek v — resnicoljubni „vahtarici“!) 2. Kakšne dokaze imate za trditev, da si Slovenci (Windische) niso sami pobili oken? (!!) 3. Zakaj ne popravljate neresničnih trditev slov. listov, na podlagi katerih se hujska k bojkotu? — To je zares strašno orožje, s katerim bode gotovo ubil dr. Ambrožič Bayerja. Nekič tako tesno zvezana somišljenika dvobojujeta — pa kako bi Ambrožič živel, ako ne bi „vahtarica“ hujskala in lagala o Slovencih?

a Mariborske slovenske trgovce zadnji čas dosledno napada „Straža“. Seveda — ne da bi imenovala imena. Dokler teh ni, je treba tako pisarjenje smatrati za navadno sumničenje in obrekovanje, s katerim se slovenski stvari v Mariboru samo škoduje.

a Koroški klerikalci se po mariborskih in ljubljanskih listih zaganjajo v C. M. D. in pripovedujejo čudne historije o svojem „narodnem delovanju. Kako je pa to delovanje, smo nedavno tega opisali v uvodnikih „Nar. Dnevnika“. „Mir“ in z njim vsa klerikalna trobila so nam še na iste članke do danes dolžna odgovor.

a Ceremonije umirvanja nog v celjski župni cerkvi so se udeležili sledeči starčki: Goršek Janez iz Košnice star 73 let, Maks Kugler iz Brega 78 let, Šribar Janez iz Trnovelj 74 let, Krašovec Franc iz Brega 82 let, Zajc Janez iz Osence 61 let, Kolar Miha iz Celja 58 let, Gaberšek Franc iz Celja 72 let, Korej Anton iz Celja 68 let, Kavčič Jožef iz Celja 73 let, Janežič Tomaž iz Celja 69 let, Verhovšek Andrej iz Celja 78 let in Bizjak Martin iz Zagrada 58 let star. — Vsi starčki skupaj imajo 831 let.

v Vstajenje v Celju se vrši na veliko soboto ob 4. uri pop. pri kapucinih, ob pol 6. uri v Marijini cerkvi in ob pol 7. uri v župni cerkvi.

a Umirovljen je pismonoša Mihael Kamplet v Celju. Mož, ki je bil vobče znan po mestu, se preseli v Gradec.

a Imenovanje v sodni službi. Jastični minister je prestavil sodnika dr. A. Petroviča iz Sv. Lenarta v Slov. gor. v Ptuj, dr. Iv. Serneca iz Gornjega grada v Šmarje pri Jelšah. — Za uradnike so imenovani au-kultanti dr. Celestiner za Černomelj, Anton Kaiferž za V. Lašče, dr. Feliks Rakovec in Rudolf Križek za področje graškega nadsodišča ter dr. Josip Fišinger za Gornji grad.

a Sneg je zapadel nočoj vse višje hribe okrog Celja. Savinske planine so popolnoma bele. Mrzlo vreme daje upanje, da bode ostalo za praznike lepo.

Obroki za vplačevanje neposrednih davkov v 2. četrtletju 1910. Tekom II. četrtletja 1910 se morajo plačati neposredni davki na Štajerskem v naslednjih obrokih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka in sicer: 4. mesečni obrok dne 30. aprila 1910 5. mesečni obrok dne 31. maja 1910 6. mesečni obrok dne 30. junija 1910. II. Občna pridobnina in pridobnina podjetij podvrženih javnemu dajanju računov II. četrtletni obrok dne 1. aprila 1910. III. Rentnina in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajne potom odbitka po osebah oziroma blagajnah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke in sicer I. poluletni obrok dne 1. junija 1910.

v Šolska veselica se vrši na velikonočni ponedeljek dne 28. marca 1910 v središki narodni šoli. Vspored obsega pevske in gledališke točke in daje upanje na lep užitek. Začetek ob 6. uri zvečer. Sedeži stanejo 70, stojišča 30 vin. Čisti dobiček je namenjen za nakup novega šolskega harmonija.

a Nepošteni hlapec. 19 letni Anton Rajh od Sv. Tomaža nad Ormožem je služil pri trgovcu Holzerju v Mariboru. Rajh je kradel svojemu gospodarju koruzo in pšenico, metal žaklje v bolnišnični vrt, odkoder jih je potem odnašal in prodajal 20 letni Matjašič iz Sv. Antona v Slov. gor. Tata so sedaj zasačili in zaprli.

a Kaj vse ne napravi nagla jeza. V Dobovi pri Brežicah je vstrelil pred kratkim neki tam upokojeni orožnik z revolverjem na lastnega brata, s katerim se je hudo sprl. Strel k sreči ni zadel. Cela zadeva gre pred sodnijo.

v Slovenski žepni vozni red založi s 1. majem g. Vilko Weiksel v Mariboru. Opozorjamo že sedaj nanj, posebno one, ki hočejo dati vanj svoje inserate. Inserati bodo izključno samo slovenskih trgovcev in obrtnikov, ne pa, kakor se namerava izdati od druge strani istotako vozni red s slovenskim besedilom, kjer bi imeli inserate tudi — nemški ljudje. To se pravi imeti Slovence in geslo „svoj k svojimi“ naravnost za norca.

v Zgubil se je v mariborskem slovenskem gledališču na dan predstave „Svetinove hčeri“ majhna ženska torbica. V njej je bil denar in poleg rožnega venca druge malenkosti. Prosi se, kdor ga je vzel pomotoma seboj, da ga odda pri hišnici v „Narodnem domu“.

v Pri vojaških naborih v Rogatecu jih je bilo potrjenih dne 22. tm. 44, dne 23. tm. 11, skupaj 55. Na nabor jih je prišlo okoli 230.

v Delo je ustavila tvornica za cement v Zidanem mostu; isto so že storila nekatera druga enaka podjetja. Govori se, da zaradi preostre konkurence.

v Škandalozno nemškutarjenje v mariborskih krogih, zlasti trgovskih, graja mariborska „Straža“, kar smo že mi tudi tolikokrat opravičeno storili. Žalostno je pa, da so zavodi, ki jih smatramo narodnim, docela nemškutarski. G. ravnatelj Cirilove tiskarne vprašamo na primer, ali bi se ne dalo kako ukreniti, da bi zavel v podjetju naroden duh. Sedaj je že res vse poslovanje nemško in narodnega uslužbenca je treba z lučjo iskati. Če se že moči ne morejo nadomestiti z narodnimi, kar bi pa popolnoma lahko bilo, se pa naj vsaj gleda, da ne bode odpadniki in Nemci dobili preveč upliva nad še slovensko čutečimi. Tako se goji slovenstvo od slovenskega podjetja. Če „Straža“ graja „narodnega“ trgovca, da naroča dela v Mostböckovi tiskarni, je to gotovo hvalevredno, ali slednjič imajo na eni in na drugi strani korist od dela vedno le — nemškutarji.

Druge slov. dežele.

a Boj za faro. V Gradežu na Primorskem se je uprizoril silen boj za župnika. Klerikalci hočejo namreč imeti nekega Majzlika, ki je odločen pristaš njihovega voditelja Faiduttija, občina sama je pa predlagala Tognona. Ker se je škof sedaj odločil za Tognona, je Majzlik vložil priziv, a ta je bil zavržen.

a Vodovod po Kranjskem in „Slovenec“. Pred nekaj dnevi je „Slovenec“ poln navdušenja poročal, da bo država k gradnji vodovodov na Kranjskem prispevala 50%. Sedaj pa se je izkazalo, da je država obljubila kvečemu 30%,

celo ostalo svoto blizu 3 milijonov bi pa morala oskrbeti dežela. Za finančnega ministra kranjske dežele dr. Lampeta pa nastane temno vprašanje: odkod?

o Dobrlavas na Koroškem. Izobraževalno društvo v Dobrlivasi je zborovalo na Jožefovo 19. t. m. V hiši sinčevaške „Zadruga“ ima izobraževalno društvo prostorno sobo na razpolago. Postavilo je tam lep okusen oder, ki bi bil v čast tudi marsikateri čitalnici pe naših mestih. Ker je predsednik društva sodeloval pri gledališki predstavi, je vodil zborovanje podpredsednik, ki je v jedrnatem govoru vse iskreno pozdravil v novem domu. Nato je predaval domači g. kaplan o umrlem dunajskem županu dr. Luegerju ter je ob koncu svojega govora pozival navzoče k vstrajnemu delu za slovensko stvar. Drugi je predaval šentrupertski učitelj g. Pesek ter v navdušenem govoru govoril o krasoti slovenske domovine, o naši zgodovini, ki je pisana s krvjo in srago naših slavnih pradedov. Slikal je boje slovenstva v nekdanjih in tudi — sedanjih časih ter v nemal k ljubezni do rodne zemlje slovenske in milega našega materinega jezika. „Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!“ — Govor g. Peska je vse tako navdušil, da so mu burno pritrdjevali in ploskali. — Potem so predstavljali domači igralci igro „Prepirljiva sosed“, ki je vsem zelo ugajala. Vsa čast jim! Da bi le zopet kaj kmalu priredili, to je bila vseh gledalcev obča želja. Obisk je bil jako dober, kajti prostorna sobana je bila natlačena polna. Zdaj, ko ima društvo lep nov oder, bo lahko uspešneje delovalo nego je dosedaj in želimo mu, da bi čedalje bolj procvitalo v korist koroških Slovencev.

o Mednarodna razstava karikaturistov v Trstu se je otvorila v torek in bo napretrgoma dostopna. Na tej razstavi so zastopani predstavitelji sodobne karikature iz cele Evrope. Med njimi je tudi Hrvat Uvodič, katerega karikature obetajo vzbuditi veliko zanimanja.

Književnost.

Popolna slovnica esperantskega jezika. — Priredil, izdal in založil Ljudevit Kosér, Juršinci pri Ptuj, Štajersko. Cena 1'20 K. Zagreb. Tiskal C. Albrecht (Maravič i Dečak). 1910. — Gospod Ljudevit Koser poklanja slovenskemu občinstvu za velikonočno darilo lično knjižico (v 8°) z gornjim naslovom. Predležača slovnica s ključem je prirejena po francoski občepriznani Cart-ovi metodi za esperantski jezik, ki je lahko umljiva ter tako omogočuje učenje tudi manj izobraženim. Ker se je morala knjiga tiskati v Zagrebu, se je vrnilo žal nekoliko tiskovnih pomot, ki pa jih bo občinstvo izdajatelju blagohotno izpregledalo vočigled dejstvu, da je knjigo tiskala hrvatska tiskarna. Skromni so bili začetki esperantskega gibanja med Slovenci. Z velikimi moralnimi in finančnimi težavami se je imel boriti ozki »Krožek slovenskih esperantistov v Mariboru, ki je bil menda sploh prvi svoje vrste na slovanskem jugu. Dolgo je trajalo, da je mogel g. izdajatelj končno najti tiskarja, — da ne govorim o založniku, — ki je prevzel tisk pod kolikor-toliko sprejemljivimi pogoji. O pomenu in koristi esperanta za nas Slovence tu ne bomo razpravljali; pisalo se je tudi pri nas pro in contra že dovolj. Priporočam pa vsakomur, da si prečita izdajateljev epilog ter ga trezno uvaža. Knjigo si lahko omisli vsakdo, saj cena ni previsoko nastavljena.

Cvetko Golar: Pisano polje. Založila in izdala Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg v Ljubljani. Cena broš. knjigi K 1'80, vezani K 2'80. — Cvetko Golar nam je s svojimi, narodnega duha polnimi pesmicami in s svojimi črticami in povestmi ljub znanec v slovenski književnosti. V pričujoči zbirki je zbral nekaj svojih pesmi, ki se bodo po večini čitatelju omilile. O zbirki prinesemo še oceno.

Anton Aškerc: Pesnitve. Peti zbornik. (1903—1910). Založil in izdal Lavoslav Schwentner v Ljubljani. Cena broš. K 4'—, eleg. vezani K 5'50, po pošti 10 vin. več. O knjigi še spregovorimo.

Kronika trga Središče. Dobili smo od občine trga Središče to ogromno knjigo, o kateri obširno oceno še iz strokovnjaškega peresa prinesemo. Priporočamo knjigo, ki je okusno v platno vezana, v nakup. Stane 7 K in se naroča pri županstvu v Središču.

Po svetu.

v Na mednarodni lovski razstavi na Dunaju bo tudi mednarodna razstava kuncev in sicer od 25. do 27. junija.

o Dr. Gjuo Šurmin, katerega so bili za bana Racha odstavili od profesure, je sedaj zopet reaktiviran in je redni vseučiliščni profesor na zagrebški univerzi.

Zmešnjava v cirkusu Sorasani. Na mestu starega botanskega vrta v Potsdamu razstreljavajo sedaj staro zidovje. V najbližji okolici se pa nahaja cirkus Sarasani, vsled česar so se splašile skoro vse živali. Sloni so potrgali verige in so begali divji okrog, istotako tudi 20 levov, ki so silno tulili. Tudi mnogi konji so se otrgali, le velblodi in dromedarji so — s filozofskim mirom vztrajali.

v Boj v sodni dvorani. Na Dunaju je tožil neki strojni kurjač nekega šoferja, da je imel njegovo ženo in mož je zahteval ločitev zakona. Pri obravnavi je igrala kurjačeva ljubica važno vlogo. Ker ni bilo dovolj prič, je predsednik obravnavo preložil, a v hrupu oznanitve tega odloka je planil kurjač na svojega protivnika, ljubica pa na nezvesto ženo, nakar so se začeli silno obdelovati, da so še sodni vojaki komaj storili konec pretepu.

Monsieur Ali. V Badenu pri Dunaju so zaprli nekega Perza, ki se je zval monsieur Ali in je že pet mesecev bival v edni najlepši penziji. V njegovem spremstvu so bili potni maršal in dve družabnici. — Alija, ki je star 34 let, krivijo protinpravnega dejanja.

v Usoda dr. Cookova, ki je hodil po „severnem tečaju“, pač ostane kakor je bila: Njemu se ne verjame. Sedaj je vseučilišče v Kopenhagnu zasišlo tudi dr. Franckea, ki je bil edini Cookov spremljevalec na „tečaju“, a vseučilišče ostaja pri svoji razsodbi. Povjerenstvo nima povoda se kako drugače izraziti.

v Preplave v Italiji. Radi hudournih ploh ste se italjanski reki Ofanto in Cervaro razlili čez bregove. Železniški most proge Foggia-Podenza je vzela voda. Promet na progi Foggia-Bari miruje. Škoda je znatna.

v Ženske občinske svetnike ima mesto Stockholm. Sedaj ste bili ravno kar izvoljeni edna socialistka in edna konservativka.

a Samomor pred sodiščem. Mlada ženska, ki je bila tožena, da je kradla v Berlinu v neki trgovini muhe, je bila obsojena na 3 mesece ječe. Kar na to se je onesvestila, ali kmalu si je opomogla in se ustrelila s samokresom, ki ga je nosila v žepu. „Jaz sama izvršim obsodbo“ je uzkliznila in se zgrudila.

a Okužene podgane so našli na krovu ladje „Theodor Wille“, ki je ravnokar prišla v Hamburg. Uporabili so takoj vsa sredstva, da so ladjo razkužili. Človek ni nobeden obolel.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

LIBERŠKI OKRAJNI ZASTOP ZA OBSTRUKCIJO V ČESKEM DEŽELNEM ZBORU.

Liberči, 24. marca: Liberški okrajni zastop je pozval nemške deželnozborske poslance, naj vstrajajo pri zahtevi, da se uprava češke kraljevine razdeli v češki in nemški del. Dokler se to ne doseže, naj vstrajajo v obstrukciji.

KAZENSKO POSTOPANJE PROTI JUSTHOVCEM

Budimpešta, 24. marca: Sliši se, da namerava drž. pravdnikstvo uvesti kazensko postopanje proti poslancem Hofmanu, Polonyiju, Markosu, Zakariasu Lavasyju, Poku in Eitnerju. Vršni se preiskava, ali se je nadaljnjih 20 članov Justhove stranke udeležilo demonstracij v drž. zbornici ali ne. Iz stranke misli izstopiti cela vrsta poslancev. Justh je popolnoma pasiven. Pravijo, da on že kar od začetka ni odobral kravala, katerega je uprizoril Geza Polonyi in da se ga zato tudi ni udeležil.

DEMONSTRACIJE V ATENAH.

Berlin, 24. marca: »Morgenpost« poroča iz Aten: Socijalistična strokovna društva so priredila na Konkordijskem trgu javen politični shod, na katerem se je protestiralo proti novemu volilnemu zakonu, ki hoče volilne okraje razširiti in tudi še na druge načine omejiti volilno pravico. S shoda, katerega se je udeležilo nekaj sto ljudi, so šli udeleženci pred zbornico; med potjo je množica narastla na dva tisoč ljudi. Ker je parlamentarna straža premalo budno stražila, so udrili demonstranti na dvorišče in zahtevali, naj prideta k njim ministerski predsednik Dragumis in minister Zorbas ter obljubita primerne spremembe volilnega zakona. Želja se jim ni izpolnila in po polurnem kričanju in divjanju je množica zopet odšla, ne da bi moralo vojaštvo, katerega so hitro spravili na noge, posredovati.

ITALJANSKA MINISTERSKA KRIZA.

Rim, 24. marca: »Vita« poroča sledeče: Giolitti, katerega je priporočal Sonnino, je izjavil kralju, da ne more v sedanjem trenutku prevzeti vlade. Slišijo se najrazličnejše kombinacije: kralj misli pozvati predsednika zbornice, Marcora, naj sestavi nov kabinet, a ta se baje upira; imenujeta se tudi Orlando in Oselli. Kriza se bo še vlekla nekoliko dni.

OGNJENIK ETNA.

Catalonija, 24. marca: Etna zopet bljuje iz 10 žrel; lava je že prodrla do vasi San Leo Rinazzi in je med potom uničila mnogo vinogradov in manjših hiš.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vlijudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo zopet ponovijo.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:

celoletno	K 25 [—]
polletno	„ 12 ⁵⁰
četrtletno	„ 6 ³⁰
mesečno	„ 2 ¹⁰

Za Nemčijo:

celoletno	K 28 [—]
---------------------	-------------------

Za vse druge dežele K 30[—].

Naročnina se pošilja naprej.

Upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Društvene vesti.

Igra »Tat v mlinu« v Žalcu. Ložniški diletantje pripravljajo za Velikonočni ponedeljek 28. marca burko trodejanko »Tat v mlinu«, katera se uprizori v dvorani g. Frana Hodnika. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Spretni moči diletantov in privlačnost igre same pač zasluži, da ne bo nikogar, ki bi takrat ostal doma. Lepo pomladansko vreme bo omogočilo našim sosedom iz okolice osobito tudi Celjanom, da nas obiščejo v obilnem številu. Za zabavo je vse kar najbolj preskrbljeno. Svira celjska Narodna godba; prijatelje plesa opozarjamo, da se pleše tudi »Češka beseda« in četvorka. — Vstopnina: sedeži od 1.—3. vrste 120 K; od 4.—8. vrste 80 v., od 9. do 12. vrste 60 vin. Stojišča 40 vin. Torej na Velikonočni ponedeljek 28. marca vsi v Žalec k predstavi.

Iz Polzele. Tukajšnja C. M. podružnica priredi v ponedeljek, dne 4. aprila veliko ljudsko petdejanko »Na Osojah«. Slavno občinstvo že danes opozarjamo, naj ne prezre tega dne in naj nam priskoči v pomoč pri narodnem delu, ki je na Polzeli pač potrebno. Začetek veselice ob treh pop. Med predstavo in pozneje svira priznana godba na lok, kapelnik g. Roj. Na vspeh bo tudi petje in še marsikaj zanimivega. Več pravočasno.

Iz Mozirja. Naši otročki prirede na Velikonočni ponedeljek veliko tombolo v prid obrambnemu skladu CMD. Imajo pa tudi sicer zelo obširen spored in zanimive točke. Deklamacije domoljubnih Gregorčičevih pesmi in nastop solčavskega pastirja bo zanimiv. Naj bo udeležba številna, da bo imela dečad čim večje veselje z dopolnjeno vsoto 200 K.

Tržne cene.

23. marca.

Dunaj: Žitna borza. Vsled bližnjih praznikov je došlo le do neznatnega prometa. Tendencia je bila celo slaba in so bile cene za 5 vin. nižje.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke 156 do 160 v. mlade težke 167 do 168 vin., mlade, srednje 167 do 168 v. mlade, lahke 171—173 vin.

Zaloga 28.165 komadov. Prignano 446 komadov: odgnano 0'97. Ostalo torej 28.414 komadov. Tendencia mirna.

Budimpešta. Pšenica za april K 1371 pšenica za maj K 1361, pšenica za oktober K 1130, rž za april 8'50, rž za oktober K 8'30, oves za april 7'26, oves za oktober K —, 40-ruza za maj K 616, koruza za julij K 6'31, ogrščica za avgust K 1370. Pšenice se zmerao ponuja in kupuje. Tendencia medla, promet 10.000 q, efektivna pšenica in rž za 5 vin. cenejša, ostalo mirno. Termini so bili za Ameriko spočetka trdni, a so pozneje popustili. Vreme hladno.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 40 do K 40³/₄ za dobavo 40¹/₄ do 40³/₄. Tendencia mirna.

Sladkor. Praga. Surovi sladkor prompt K 3365, nova kampanja kron 26'45. — Tendencia mirna. Vreme: lepo.

Budimpešta: mast svinjska K 187 — namizna slanina 163[—].

Soba s pohištvom

(poseben vhod)

se takoj odda. Vpraša se: Dolgopolje št. 4, spodaj. 204 3-2

Učenec

močan, iz boljše hiše in z dobro dovršeno ljudsko šolo, se sprejme takoj v večji trgovini mešanega blaga. Ponudbe pod „veselje do trgovine“ na upravništvo tega lista. 207 3-2

Več lahkih, jako dobro ohranjenih, dvouprežnih.

VOZOV

(Landauer, Brunner itd.) ima naprodaj M. Cilenšek v Celju, Lava št. 14.

Sukna

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.

Vzorec franko. 96

Nagrobne vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzojavni naslov:

Zvezna trgovina, Celje.

